

Valsts izglītības
satura centrs

Drošības un veselības jautājumu integrācija mācību procesā – šodiena un rītiena

Ineta Upeniece
VISNN vadītāja

2017.gada 12.oktobrī

Konference „**Ikviens nelaimes gadījums darbā ir par daudz**”

Kas rada drošību?

Pazīstamais
Paredzamais
Apstiprinājums
Atbalsts

Valsts izglītības
satura centrs

Mācīšanās. Drošība un veselība...

Drošība un veselība

- fiziskā un psihoemocionālā
- personiskā un citu
- zināšanas un paradumi

Pirmsskolas izglītības programmu galvenie mērķi un uzdevumi:

- veicināt **bērna vispusīgu un harmonisku attīstību, ievērojot viņa** attīstības likumsakarības un **vajadzības,**
- sekmēt bērna pašapziņas veidošanos (..); sekmēt bērna saskarsmes un sadarbības prasmju attīstību;
- sekmēt pozitīvas attieksmes veidošanos bērnam pašam pret sevi, citiem cilvēkiem, apkārtējo vidi un Latviju;
- sekmēt bērna droša un veselīga dzīvesveida iemaņu attīstību.

Valsts izglītības
satura centrs

Pamatzglītības programmu galvenie mērķi:

- nodrošināt izglītojamo ar **sabiedriskajai un personiskajai dzīvei nepieciešamajām pamatzināšanām un pamatprasmēm;**
(..)
- veicināt **izglītojamā harmonisku veidošanos un attīstību;**
- sekmēt izglītojamā **atbildīgu attieksmi** pret sevi, ģimeni, sabiedrību, apkārtējo vidi un valsti.

Valsts izglītības
satura centrs

Vidējās izglītības programmu galvenie mērķi:

- nodrošināt izglītojamo ar zināšanām un prasmēm, **kas ir nepieciešamas personiskai izaugsmei un attīstībai, pilsoniskai līdzdalībai (..)**;
- veicināt **izglītojamā pilnveidošanos par garīgi, emocionāli un fiziski attīstītu personību un izkopt veselīga dzīvesveida paradumus**;
- sekmēt izglītojamā **sociāli aktīvu attieksmi**.

Valsts izglītības
satura centrs

Citi normatīvie akti:

2009.gada 24.novembra MK noteikumi Nr.1338. «**Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos**»

2016.gada 15.jūlija NK noteikumi Nr.480 «**Izglītojamo audzināšanas vadlīnijas un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtība**» - mērķis: vērtību dimensijas stiprināšana, kritiskās domāšanas, morālās spriestspējas un bērna rīcībspējas kopumā aktualizēšana, kompetenču pieeja mācību un audzināšanas darbam veselumā, praktiska lietderība

Izaicinājums?

Drošība un veselība

Zināšanas (kā un kāpēc rīkoties droši?) + **prasmes** (kā rīkoties droši) + **attieksmes** (kāpēc ir un kāpēc **es** rīkojos droši?)

ATBILDĪBA) =

**droša un atbildīga rīcība
ikdienā!**

Valsts izglītības
satura centrs

Paradigmas maiņa izglītībā

Kompetenču pieejā pilnveidota vispārējās izglītības satura izstrāde, ietverot jaunas kompetences, t.sk. uzņēmējspējas, veselīgs dzīvesveids, finanšu prasme, pilsoniska izglītība, **cilvēkdrošība**; atbalsts svešvalodu mācību satura un apguves metodikas aktualizēšanai/ pārskatīšanai 1.-12.klasei, t.sk. mācību metodika svešvalodas izmantojumam mācību satura apguvei, stiprinot skolēnu valodu prasmi un radošuma attīstību.

Izglītības attīstības pamatnostādnes
2014.-2020.gadam

Valsts izglītības
satura centrs

Mācību procesa sasniedzamais rezultāts

Lietpratība jeb kompetence ir indivīda spēja kompleksi lietot zināšanas, prasmes un paust attieksmes, risinot problēmas mainīgās reālās dzīves situācijās

Valsts izglītības
satura centrs

Redzējums par skolēnu 21.gs.

Dzīvo

patstāvīgi un veselīgi

Apzinās sevi, savas vēlmes un intereses,
Spēj dzīvot patstāvīgi,
saskaņā ar savām vērtībām,
Saglabā un nostiprina savas garīgās
un fiziskās spējas,
Rūpējas par savu veselību un drošību.

Mācās

prasmīgi un ieinteresēti

Ir zinātkārs un intelektuāli atvērts
Prot un vēlas patstāvīgi mācīties mūža garumā
Plāno un vada savu izziņas procesu
Lietpratīgi un atbildīgi izmanto IKT iespējas

SKOLĒNS

Līdzdarbojas

izsvērti un atbildīgi

Veido patstāvīgus spriedumus;
Pilnvērtīgi piedalās sociālajā, politiskajā, ekonomiskajā un darba
dzīvē;
Veido cieņpilnas attiecības ar citiem cilvēkiem;
Sekmīgi darbojas daudz kultūru
un daudzvalodu vidē.

Rada

inovatīvi un produktīvi

Rada un attīsta jaunas zināšanas un risinājumus
Uzņemas iniciatīvu, ir mērķtiecīgs un neatlaidīgs
Sekmīgi darbojas komandās, ved sarunas, pieņem kopīgus
lēmumus
Izprot, respektē un risina kompleksas problēmas

Valsts izglītības
satura centrs

Obligātā mācību satura ietvars VISC projekts, 18.08.2017.

Vērtības – dzīvība, cilvēka cieņa, brīvība,
ģimene, laulība, darbs, daba, kultūra, latviešu
valoda un Latvijas valsts*

Mācību jomas	Caurviju prasmes	Tikumi
Valodu Sociālā un pilsoniskā Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā Dabaszinātņu Matemātikas Tehnoloģiju Veselības un fiziskās aktivitātes	Pašizziņa un pašvadība Domāšana un radošums Sadarbība un līdzdalība Digitālā	Atbildība / Centība Drosme / Godīgums Gudrība / Laipnība Līdzcietība / Mērenība Savaldība / Solidaritāte Taisnīgums / Tolerance

Starppriekšmetu moduļi: Veselība. Drošība. Kultūras izpratne. Tekstpratība u.c. **Plānotais Cilvēkdrošības mācību kurss jaunajā mācību saturā no pirmsskolas līdz vidusskolai, īstenojams moduļu veidā dažādos mācību priekšmetos, ievērojot vecumposma īpatnības**

2016.gada 15.jūlija MK noteikumi Nr. Nr. 480 «Izglītojamo audzināšanas vadlīnijas un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtība»

Valsts izglītības
satura centrs

Cilvēkdrošība

Plānotais mācību kurss jaunajā mācību saturā no pirmsskolas līdz vidusskolai, īstenojams dažādos mācību priekšmetos

Mērķis: ir veicināt izglītojamā **izpratni par dzīvību kā vērtību, atbildību un rīcības spēju** dzīves vidē, **spēju sadarboties** un līdzdarboties, identificēt un izvērtēt situācijas, dažādus apdraudējumus un riskus, **veikt preventīvus pasākumus un rīkoties, pieņemot savai un citu veselībai un drošībai labvēlīgus lēmumus**, piedalīties drošas un veselīgas dzīves vides veidošanā **cieņpilnai dzīvei sabiedrībā un Latvijas valstī.**

Valsts izglītības
satura centrs

«*Cilvēkdrošības mācību kursa satura aspekti*»*

- Individīda personiskā: fiziskā un garīgā drošība
- Droša uzvedība dažādās dzīves vidēs un situācijās
- Veselības drošība
- Ekoloģiskā drošība
- Sociālā drošība, t. sk. valsts drošība
- Civilā aizsardzība

Darba grupas «Cilvēkdrošības kursa satura izstrādei», izveidota atbilstoši MK 2016.gada 8.marta sēdes protokola (Nr.12) 58.§ par Informatīvo ziņojumu „Par civilās aizsardzības kursa izmaksām, ieviešanas grafiku vispārējās izglītības iestādēs un profesionālās izglītības iestādēs” (TA – 2302) 3.punktam – «Izm satura izstrādei izveidot darba grupu, iekļaujot tajā Iekšlietu ministrijas, Veselības ministrijas, Labklājības ministrijas, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība un citu nevalstisko organizāciju pārstāvjus».

Valsts izglītības
satura centrs

«Cilvēkdrošības mācību kurss», Sociālā un pilsoniskā joma, lielā ideja «Indivīds - katrs cilvēks ir unikāls un vērtīgs».

3. klase	6. klase	9. klase
<p>Atpazīst un nosauc vārdā savas emocijas un pamato, kāpēc tās ir vajadzīgas. spriež par emociju cēloņiem. Nosauc un pamato sev nozīmīgas vērtības, izmantojot savu vai citu cilvēku rīcības piemērus. Noskaidro savu izziņas procesu un rakstura īpašības, lai salīdzinātu tās ar citu cilvēku emocijām, vērtībām, izziņas procesu un rakstura īpašībām un veiktu secinājumus par kopīgo un atšķirīgo. C4</p>	<p>Ar vienkāršiem argumentiem, izmantojot piemērus no savas personīgās pieredzes, pamato, kāpēc viņa izziņas procesi, emocijas, vērtības un rakstura īpašības ir tieši tādas. Secina, kā dažādās ikdienas situācijās viņa izziņas procesu īpatnības, emocijas, vērtības un rakstura īpašības ietekmē rīcību. Diskutē par to, kā dažādā veidā var izpaust emocijas, izvēlas un pamato savus emociju vadīšanas paņēmienus. Empātiski reflektē par citu cilvēku iespējamajām emocijām un reakcijām dažādos notikumos. C4</p>	<p>Izvērtē savas emocijas, vērtības un izziņas procesu un rakstura īpašības dažādās situācijās, iepazīstot citu cilvēku pieredzi, lai pieņemtu lēmumu par veicamajiem uzlabojumiem savā rīcībā ikdienas situācijās. Skaidro gribas, rakstura, motivācijas un pozitīva pašvērtējuma un pašcieņas nozīmi personības attīstībā, psihiskajā un fiziskajā veselībā. Atpazīst distresa cēloņus, pielieto stresa pārvaldīšanas metodes, lai novērstu stresa negatīvo ietekmi uz fizisko un psihisko veselību un savstarpējām attiecībām. C4</p>

«Cilvēkdrošības mācību kurss», Veselības un fiziskās aktivitātes joma, lielā ideja «Dabas un tehnogēnās katastrofas». Kāpēc? **Gan Latvijā, gan pasaulē iespējami dažādi katastrofu veidi. Lai spētu adekvāti rīkoties, ikvienam ir jāspēj atrast informāciju par iespējamām katastrofu veidiem un atbilstošu rīcību dzīvesvietā un pasaulē, plānot savu un savu tuvinieku rīcību un droši rīkoties**

	Klase	3.klase	6.klase	9.klase	12.klase
Individuālā rīcība katastrofu draudu un ārkārtas gadījumos	Sasniedzamais rezultāts	<p>Spēj izskaidrot ar piemēriem drošas rīcības principus, ja izziņota vētra vai plūdi, individuālā līmenī rīkojas droši, ja izziņoti katastrofu draudi</p> <p>Iesaistās izglītības iestāžu organizētajās mācību trauksmēs C1, C4</p>	<p>Ir informēts par evakuācijas iespējamību dažādu katastrofu gadījumos un spēj izskaidrot rīcību un sekas tādos raksturīgākajos ārkārtas gadījumos kā mežu, purvu un kūlas ugunsgrēks, plūdi, zemestrīce, cunami, ēku sagrūvumi, taifūns, zemes nogrūvumi</p> <p>Pārzina evakuācijas somas nepieciešamību un tā saturu C1, C4</p>	<p>Kritiski izvērtē pieejamo informāciju par laika apstākļiem, rīkojas atbilstoši laika prognozei (piemēram, nedodas uz plūdu vai vētras skartajām teritorijām intereses pēc)</p> <p>Spēj nosaukt un apzināt tuvējā apkārtnē dzīvojošos īpaši apdraudētos cilvēkus, kuriem sagatavošanās un rīcība katastrofu draudu gadījumā var būt apgrūtināta / nepieciešama palīdzība (piemēram, vientuļie cilvēki, smagi slimie cilvēki, neredzīgie, nedzirdīgie cilvēki, cilvēki ar kustību traucējumiem)</p> <p>Modelē palīdzības sniegšanas veidus un iespēju robežās palīdz līdzcilvēkiem C1, C3, C4</p>	<p>Spēj atrast informāciju par iespējamām katastrofu situācijām citās valstīs visā pasaulē un, gatavojoties ceļojumam, plāno iespējamo savu un savu tuvinieku rīcību</p> <p>Spēj rīkoties dažādu apdraudējumu gadījumā, ņemot vērā katastrofas raksturu t.sk. izvēlēties un lietot individuālas aizsardzības līdzekļus</p> <p>Spēj izskaidrot pašsagatavošanās nozīmi un vajadzību ārkārtas gadījumos, t.sk., spēj pamatot, kādas lietas un kāpēc ievietojamas ārkārtas gadījumu somā C1, C2, C4</p>

Valsts izglītības
satura centrs

Ineta Upeniece
ineta.upeniece@visc.gov.lv

2017.gada 12.oktobrī, Rīga

